

S vama od 1992.

KRUTAK d.o.o.
konzultantsko-razvojne
usluge

IPA II

Općenito o programu:

Tehnička i financijska pomoć zemljama proširenja Europske unije do sada se pružala putem instrumenta pretpristupne pomoći, odnosno instrumenta IPA. Prethodna generacija ovog instrumenta završila je krajem 2013. godine, stoga je Europska unija pokrenula Instrument za pretpristupnu pomoć II (IPA II) s ciljem stvaranja jedinstvenog okvira za zemlje kandidate i potencijalne kandidate. Instrument za pretpristupnu pomoć - IPA II osmišljen je tako da stvori jedinstveni okvir te da pod zajedničkim instrumentom zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima olakša prelazak iz jednog statusa u drugi. Pretpristupni fondovi Europske unije su i strukturirani tako da olakšaju provođenje političke i gospodarske reforme zemljama korisnicama programa, te da ih pripreme za prava i obveze koje dolaze s članstvom u Europskoj uniji. Pretpristupni fondovi im pomažu da ostvare ciljeve i zadovolje standarde koji se tiču gospodarskog oporavka, energetike, prometa, okoliša i klimatskih promjena.

Instrument za pretpristupnu pomoć IPA II uspostavljen je Uredbom Europskog parlamenta i Europskog vijeća br. 231/2014. iz 11. ožujka 2014. godine, a koja se primjenjuje retroaktivno, počevši od 1. siječnja 2014. godine. Navedena je Uredba dopunjena Uredbom o zajedničkom provođenju br. 236/2014., koja predstavlja skup pojednostavljenih i usuglašenih pravila i procedura namijenjenih za provođenje svih instrumenata Europske unije. Također, dopunjena je i Uredbom o implementaciji IPA II. br. 447/2014., koja je usvojena od strane Europske komisije 2. svibnja 2014. godine. Na ovaj je način uspostavljen jedinstveni instrument namijenjen pomoći zemljama koje su u procesu europske integracije u proračunskom razdoblju od 2014. do 2020. godine.

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

Proračun programa:

Ukupan proračun programa za razdoblje od 2014. do 2020. godine iznosi 11,7 milijardi eura. Prema Uredbi o uspostavljanju ovog programa, od ukupnog navedenog proračuna, oko 4% sredstava će biti usmjereno na programe prekogranične suradnje između zemalja korisnica programa IPA II i država članica Europske unije, sukladno njihovih prioritetima i potrebama. Uz financiranje nacionalnih programa kroz pretpristupni program IPA II, pomoć u obliku podrške zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za njihovo ispunjavanje kriterija za pristupanje Europskoj uniji, biti će usmjerena i kroz Višekorisnički IPA II program. Za njega je u razdoblju od 2014. do 2020. godine predviđeno oko 2,96 milijardi eura, što predstavlja dvostruko veći iznos u odnosu na razdoblje od 2007 do 2013. godine.

Tabela 1: Indikativne alokacije sredstava prema zemljama sudionicama programa (u milijunima eura)

R.B.	ZEMLJA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.- 2020.	UKUPNO 2014.- 2020.
1.	Albanija	83.7	86.9	89.7	92.9	296.3	649.5
2.	Bosna i Hercegovina	39.7	39.7	42.7	43.7	*	165.8
3.	Makedonija	85.7	88.9	91.6	94.9	303.1	664.2
4.	Kosovo	83.8	85.9	88.7	91.9	295.2	645.5
5.	Crna Gora	39.6	35.6	37.4	39.5	118.4	270.5
6.	Srbija	195.1	201.4	207.9	215.4	688.2	1,508.0
7.	Turska	620.4	626.4	630.7	636.4	1,940.0	4,453.9
8.	Višekorisnička IPA II	348.0	365.0	390.0	410.4	1,445.3	2,958.7

Korisnici programa:

Ovisno o područjima u kojima će biti provedene aktivnosti pretpristupnog programa IPA II, razlikuju se i potencijalni korisnici sredstava. Oni mogu biti: tijela državne uprave, tijela u javnom vlasništvu, nevladine udruge, poslovna

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

zajednica, pogranične regije (županije), zdravstvene ustanove, socijalni partneri, jedinice lokalne samouprave, poljoprivredna gospodarstva te druge fizičke i pravne osobe.

Ciljevi programa:

Opći je cilj Instrumenta pretpristupne pomoći IPA II podrška zemljama korisnicima programa u usvajanju i provođenju političkih, pravnih, administrativnih, institucionalnih, ekonomskih i socijalnih reformi koje se od njih traže kako bi se postiglo usklađenje s vrijednostima Europske unije, te kako bi se postepeno udovoljile politike, pravila, prakse i standardi potrebni za dostizanje punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Osim ovog općeg cilja, programom se potiče i ostvarivanje sljedećih ciljeva:

- Jačanje demokratskih institucija,
- Promocija i zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda te napredak u poštivanju prava manjina,
- Razvoj civilnog društva,
- Regionalna i prekogranična suradnja.

Specifični ciljevi:

Osim glavnih ciljeva koji su uključeni u temeljna načela provedbe programa, pretpristupnim programom IPA II u programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine, nastoje se ispuniti i sljedeći specifični ciljevi:

- Podrška političkim reformama,
- Podrška ekonomskom, socijalnom i teritorijalnom razvoju,
- Jačanje sposobnosti zemalja korisnica pomoći na svim nivoima,
- Jačanje regionalne i teritorijalne suradnje zemalja korisnica programa.

Prvi specifični cilj nastoji se ostvariti kroz jačanje demokracije i vladavine prava, unaprjeđenje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda pojedinca, poštivanje prava manjina (uključujući LGBT osobe), unaprjeđenje ravnopravnosti spolova, zabranu diskriminacije, regionalnu suradnju i međususedske odnose, borbu

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

protiv korupcije i organiziranog kriminala, jačanje javne administracije i uprave, upravljanje granicama, razvoj civilnog društva te jačanje kapaciteta socijalnih partnera. S druge strane, drugi specifični cilj odnosi se na ostvarenje cilja pametnog, održivog i inkluzivnog rasta temeljem: dostizanja standarda Europske unije u ekonomiji, ekonomskih reformi neophodnih za odolijevanje pritiscima konkurencije i tržištu Europske unije, postizanja zapošljavanja, mobilnosti radnika i razvoja ljudskog kapitala, poboljšanje ekonomske i socijalne inkluzije, poticanja inkluzivnog obrazovnog sustava i zaštitu kulturnog naslijeđa, razvoja fizičkog kapitala te jačanja istraživanja i inovacija. Ostvarenju trećeg specifičnog cilja nastojat će se doprinijeti podrškom postupnom usklađivanju s pravnim stečevinama Europske unije i njihovom usvajanju i provođenju, uključujući i pripreme za upravljanje strukturnim i kohezijskim fondovima, te fondovima namijenjenima poljoprivredi i ruralnom razvoju. Posljednji specifični cilj nije detaljnije razrađen, te se odnosi na jačanje suradnje temeljem teritorijalne i regionalne povezanosti.

Aktivnosti programa:

Prethodna podjela pretpristupnog programa IPA koji je bio aktivan u razdoblju od 2007. do 2013. godine, ukinuta je novom usvojenom Uredbom i uvedeno je pet temeljnih područja politika u okviru kojih će se provoditi različite intervencije. Financijska će pomoć biti dostupna u svim područjima politika, bez obzira na to da li zemlja sudionica programa ima status kandidata ili potencijalnog kandidata. Područja politika su prema novoj Uredbi podijeljena na sljedećih pet kategorija:

1. Proces tranzicije prema članstvu i izgradnja kapaciteta (prethodna IPA I komponenta - „Pomoć u tranziciji i izgradnji institucija“),
2. Regionalni razvoj (prethodna IPA III komponenta - „Regionalni razvoj“),
3. Zapošljavanje, socijalne politike i razvoj ljudskih potencijala (prethodna komponenta IPA IV - „Razvoj ljudskih potencijala“),
4. Poljoprivreda i ruralni razvoj (prethodna komponenta IPA V - „IPARD“),
5. Regionalna i teritorijalna suradnja (prethodna komponenta IPA II – „Prekogranična suradnja“).

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

U nastavku je detaljnije pojašnjeno pet područja politika:

1. Proces tranzicije prema članstvu i izgradnja kapaciteta

Unutar ovog područja, podrška će biti namijenjena reformskim naporima u javnoj upravi kako bi se uspostavila profesionalnija i fiskalno odgovornija administracija. Također, podržat će se i aktivnosti dostizanja funkcionalne tržišne ekonomije temeljem jačanja ekonomskih politika i njihovim provođenjem. Financirat će se i podupirati reforma javnih financija koja služi kao temelj za društveno-ekonomske i strukturne reforme. Jedan dio financiranja će biti usmjeren na izgradnju institucija i zakonsko usklađivanje, te izgradnju svih ostalih kapaciteta potrebnih za upravljanje EU fondovima te pripremu i provedbu projekata.

U sklopu ovog područja, temeljem financiranih aktivnosti, očekuju se rezultati u obliku jačanja kapaciteta demokratskih institucija, reforme javne uprave, poboljšanog upravljanja javnom administracijom, jačanja kapaciteta za upravljanje EU fondovima i ojačane suradnje organizacija civilnog društva sa institucijama iz javnog sektora. Pomoć će se za financiranje projekata pružiti u obliku twinninga, tehničke pomoći, nabave opreme te putem javnih poziva za dostavu projektnih prijedloga.

2. Regionalni razvoj

U sklopu područja regionalnog razvoja, cilj je uskladiti zakonske regulative zemalja sudionica programa s pravnim stečevinama Europske unije i to ponajprije u području zaštite okoliša, klimatskih promjena, infrastrukture i upravljanja otpadom i vodama.

Rezultati koji se očekuju od zemalja sudionica programa su usklađivanje zakonske regulative na svim područjima s regulativama propisanim od strane Europske unije, jačanje administrativnih kapaciteta na razini središnje i lokalne vlasti, poboljšanje sustava upravljanja otpadom, poboljšanje kvalitete zraka i smanjenje emisije štetnih plinova (CO₂) u skladu s unaprijed definiranim vrijednostima. Potpora će biti pružena u obliku twinninga, tehničke pomoći te

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

S vama od 1992.

KRUTAK d.o.o.
konzultantsko-razvojne
usluge

poziva na dostavu projektnih prijedloga za nabavu opreme i realizaciju investicija.

3. Zapošljavanje, socijalne politike i razvoj ljudskih potencijala

Ovo područje usmjereno je na podršku reformi obrazovanja i obuke u skladu sa potrebama tržišta rada, potporu u reformi zapošljavanja i politika socijalne zaštite te u obliku socijalnog uključivanja najranjivijih skupina. Jedan dio potpore će se pružiti u obliku zaštite potrošača i zdravlja u skladu sa zahtjevima Europske unije.

Napredak u obliku ostvarenih rezultata očekuje se kao jačanje socijalnog dijaloga, bolje usmjeravanje i primjena aktivnih politika na tržištu rada, jačanje uključivanja socijalno osjetljivih i isključivih osoba, kao i bolja primjena politika, strategija i ostalih rješenja u sektoru zdravstva, obrazovanja, zapošljavanja i stambenog zbrinjavanja. Podrška ovom području biti će pružena u obliku twinninga, tehničke pomoći, nabave opreme, manjih investicija te bespovratnih sredstava dodijeljenih putem javnih poziva.

4. Poljoprivreda i ruralni razvoj

U ovom se području kao cilj navodi usklađivanje poljoprivrednih politika zemalja sudionica pretpristupnog programa IPA II sa Zajedničkom poljoprivrednom politikom (CAP) Europske unije. Cilj je i doprinijeti razvoju održivog, konkurentnog i efikasnog poljoprivrednog sektora koji osigurava sigurnost hrane, zdravlje biljaka i životinja i provođenje svih politika vezanih za poljoprivredni sektor.

Kao rezultat ostvarenja prethodno navedenog cilja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, očekuje se formiranje struktura neophodnih za provođenje Zajedničke poljoprivredne politike u zemljama koje imaju pravo na sredstva pretpristupnog programa IPA II, povećanje konkurentnosti njihovog poljoprivrednog sektora, primjena kontrola u biljnom i životinjskom svijetu u skladu sa zahtjevima Europske unije te općenito kroz poboljšanje zaštite zdravlja biljaka i životinja. Potpore za realizaciju projekata biti će pružene u obliku izgradnje kapaciteta

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

(institucija) i kroz bespovratna sredstva za realizaciju projekata iz sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja.

5. Regionalna i teritorijalna suradnja

U programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine kroz program IPA II nastavit će se pružati podrška za programe i mjere regionalne i teritorijalne suradnje i to u obliku podrške programima prekogranične suradnje, kao i mjerama koje uključuju više zemalja. Također, pretpristupni program IPA II podržat će i sudjelovanje zemalja kandidata i potencijalnih kandidata u programima prekogranične i teritorijalne suradnje sa zemljama članicama Unije. Sudjelovanje u programima prekogranične i transnacionalne suradnje dobar je način za pripremu za članstvo u Europskoj uniji te upravljanje strukturnim fondovima. Programi suradnje između zemalja korisnica pretpristupnog programa IPA II u razdoblju od 2014. do 2020. godine velikim će dijelom biti usmjereni na ekonomski i društveni razvoj u pograničnim područjima, a najveći će dio aktivnosti biti usmjeren na razvoj ljudskih potencijala i širenje informacija.

Provođenje programa:

U prethodnom programskom razdoblju od 2007. do 2013. godine, koristile su se četiri osnovne metode upravljanja programom: centralizirani, decentralizirani, zajednički i podijeljeni. U programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine, koristit će se tri metode:

- **Direktno upravljanje:** tijelo ugovaranja je Europska komisija, odnosno delegacija Europske unije ili izvršne agencije koje imaju pravo nastupanja u ime i za račun Europske komisije,
- **Indirektno upravljanje:** Europska komisija dodjeljuje kontrolu alokacije i trošenja proračuna određenih programa ili aktivnosti zemljama korisnicima programa, odnosno njihovim organizacijama, razvojnim agencijama i drugim tijelima,
- **Zajedničko upravljanje:** Europska komisija delegira zadatke provođenja programa zemljama članicama Europske unije. Ova se metoda

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

S vama od 1992.

KRUTAK d.o.o.
konzultantsko-razvojne
usluge

upravljanja u praksi rijetko koristi i većinom se primjenjuje kod zajedničkih programa prekogranične suradnje.

Zemlje sudionici programa:

U razdoblju od 2014. do 2020. godine, zemlje koje će moći koristiti sredstva ovog pretpristupnog programa su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Makedonija, Srbija i Turska.

Nijedan uspješan čovjek nikad se nije požalio na nedostatak prilika. (R.W.Emerson)

E: info@europski-fondovi.eu T: +385 1 3391 332 OIB: 66135581745
www.europski-fondovi.eu www.euasistent.eu